

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slegom rastu male stvari, a mesloga sve petkvari“ Nar. Post.

Predplata s poštarinom stoji 2 f., a seljake samo 1 f. za cijelu godinu. Iznosno 1 f., a seljake 50 novč. za pol godine. Izvan Carevine više poštarina. Svaki pojedini broj stoji 6 novč. Novci se šalju kroz poštarsku Naznačnicu. Ima, prošime i najbližu Poštu valja jasno označiti. Gdje ima više predbrojnika, mogu slobodno svi predplatiti kroz jednu Naznačnicu, a i List dobivati pod pojnim pojnim ovakom. Komu List nedodje na vrijeme, neka to javi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje se neplaća nikakva poštarina, napisu izvana *Reklamacija*. Tko List prima i drži, ako je poštom, za i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAYNIČTVO

nalaze se

Via S. Francesco N. 4, 1. diao.

Pisma se šalju platjeno poštarine. Vjesti, dopisi i drugi spisi stajaju se il u cijelosti il u izvadku, naime prema svojoj vrijednosti i smjeru ovoga lista. Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Osobna napadanja i čisto sukromne stvari neizlaze nješta u ovom listu. Priobrena se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč., a svaki redak svake 5 novč. il u slučaju opetovanja po što se pogodno neizlask i odpravništvo. Dopisi se ne vraćaju. Uredništvo i odpravništvo, osim izvanrednih slučajeva, ne dopisuju s nikim drugdje, nego putem stoji *Listarice*.

Pogled po svietu.

U Trstu 31. siječnja 1877.

Što nije vanjskih, to se naša austrijska domovina nalazi i u velikih domaćih neprikladnostima, jer nagodba s Ugarskom neće nikako da uspie. Jedni i drugi ministri sjede i dogovaraju se sad tu sad tamo, sad sami sad pod predsjedništvom Carevim, ali nemogu nikako da uhvate kraj na pasmu, što im ga je razmotati. Osobito Banka, koju Magjari seču, a naši nedaju, zadaje svim trista jadali: jer i tu valja ota poslovica: Ako i jesmo mi braća, nisu nam kese sestre. Za to se čuje, da će se rješjenje te stvari najbrže odgoditi, da se za ovih ozbiljnih vremena prekine barem to trvenje med jednom i drugom polovicom carstva, koje da nemože odlijvati tolikoj vanjskoj i nutrasnoj trešnji. To će reći, ostaviti ranu, neka se još i dalje zledi i ljuti, jer joj se nezna lieka.

Dne 16. bio je svečano otvoren sabor dalmatinski, u koji su sad uprte oči svih južnih Slavenah. jer se drži, da će opet pokrenuti pitanje o celokupnosti trojedne Kraljevine, te zahtievati sdruženje s Hrvatskom, koja nemože ni sebi pomoći, ni biti carevim pravim uporišćem, dokle je proti pravu i pravdi ovako razkomadana. U Hrvatskoj se od neko doba opozicija iliti odpor silno zapomaže, i to najviše radi magjarske intemperancije iliti neunjerenosti, kojom bezobzirno tlače najasnije i najsvjetlije nagodbene zakone. Reć bi, da neće dugo postojati vrijeme, te će i sadašnja vladajuća većina stupiti u opoziciju, da se opre tim prekodravskim musicam, jer što je preveć, nije zdravo. Il se neka zakon drži, il se neka sprži; pak će svaki znati, gdje mu je mjesto. Kad nebi drugo, bilo bi dosta ono oktevanje s utjelovljenjem bivše vojničke Granice, da svaki Hrvat pita sama sebe, kakvi su mu saveznici ti blaženi Magjari.

Sa ostaloga svieta imamo danas zabilježiti najznamenitiji događaj, što se vrstio, odakle se ono na Iztoku oprla sila sili, te zametnuo ovaj sadašnji tamo metež. Taj dozametnuo ovaj sadašnji tamo metež. Taj događaj jest, da je Turska izjavila Konferenciji evropejskih punovlastnikah, da ona odbija evropejskih punovlastnikah, da ona odbija sve njihove savjete i predloge glede postupanja sa svojim podanici, bili oni kršćeni il nekršćeni. Na tu izjavu gospoda Konferencije cijaši zadjenuše svirale za počas, nakonise se i odoše. Da okoli taj svoj odgovor, Turska pozva u sastanak prve dostojanstvenike i velikaše iz svega carstva, njih dviesta na

broju, koji su svi u jedan rog zadržali te izjavili, da vole smrt nego sramotu, to jest, nego pristati na evropejsko mješanje u turske domaće poslove. Da nije u Turskoj, ta bi izjava bila veličanstvena.

Vriedno je znati, da su tom prigodom uz turskoga vjeropoglavicu Seik-ul-izlama i zadoskoga Nadrabina carigradskoga, sjedili za istim stolom i prvi erkvieni dostojanstvenici iztočne i zapadne erkve, kakono vseleni Patrijarka carigradski, katolički Patrijarka armenski, pravoslavni Eksarka bugarski itd. pak da su ta gospoda bila najvrčua u branjenju turske časti i obraza. Sad su naša pravoslavna braća dobila barem zaopjenu, pak će moći kad i kad mjesto rimskoga Pape, koji da tobože drži s Turci, opsovati u svojih novinah u isto ime i poglavicu pravoslavne erkve, koju Turci neposredno tlače i neizmerno više od katoličke.

I tako se eto svršila ta carigradska komedija. A to se je sve dogodilo za to, što nekoji evropejski punovlastnici nebijahu složni u ničem nego u tom, da padkopaju čast i ugled Rusije, govoreć naime u Konferenciji jedno, a rađeć izpod ruke drugo. Ruski se poslanik sietio toj hrljivoj igri, pak da u nevrleme neizazove nikoga, popuščaj i on Turkom i punovlastnikom tako, da su se i sami čudili, što radi i za što tako radi. Ali svaki lahko vidi, da mora da je Rusija neizmerno uvriedjena, jer je radi te igre najveća sramota baš na njezin obraz-pola, pa svaki pita, hoće li voditi rat, il neće.

Rusija nije još rekla ni da hoće ni da neće, ali se oruža kao da misli sutra stupiti na bojno polje. Radi toga čini to isto i Turska. Nego, ako je Rusiji teško izdržavati dugo onobku vojsku, Turskoj je to sasvim nemoguće. Zato će onako naoružana il sama sebe izjesti, il najposlje morat i neizazvana udariti na Rusu, da prelomi svoje kukavno stanje. A baš to je ono, što bi reći da Rusija čeka. Istina, da se s druge strane čuje, da je car Aleksandar nanovo neizmerno nuroljubiv; al se čuje i to, da misli odstupiti te izručiti vladu sinu, kao takodjer da na Gorčakovo mjesto ima doći general Ignatjev. Pa to sve nebi značilo drugo nego rat te rat.

Sad je izvjestno, da Turska nastoji sklopiti mir sa Srbijom i Crnom Gorom, a te dvie knezevine da su stupile s njom i u dvie knezevine da su stupile s njom i u dogovor o tom poslu. Čuje se, da im i Rusija svjetuje, neka se pomire s Turskom. Ruski dobrovoljci su već svi ostavili Srbiju. Kako se sve to to slaže s ruskim držanjem on kraj rijeke Pruta, neka sam Bog zna. Turci,

odkad imaju i oni ustav, da su baš podivljali, pa da u Bosni gone i mrcvare tužne Kršćane, a ovaj put name Katolike, kako nikad do sada. Još se neprestano muen, da će Austrija ipak posjesti Bosnu. Vroina prebrisana bi morala biti glava, koja bi u ovom metežu imala na pouzdanu reći. Što je iz što li istina.

Dajmo se na djelo.

Skrupna je doba, da se u Istri osnuje jedno naše politično družtvo, kao što je to bilo već po dva puta naglašeno u ovom listu; jer vjesti, koje nam dolaze odane o zadnjih pokrajinskih izborih, jesu tako tužne i žalostne, da nemogu biti žalostnije. Iz tih se vjestih vidi, da naš tamo puk još ni sad pravo nezna, što su izbori i kolika je njihova važnost.

Tako nam na primjer pišu, da naši braći na mnogih mjestih nisu ni došli na birališće, kad je trebalo izabrati izbornike iliti povjerenike, nego da su pustili, nek ide i bira tko hoće i kako hoće. Na nekih drugih mjestih da su i došli, al da su glasovali tako neskladno i nesložno, da su se i sami njihovi protivnici u pest smijali, kako im svojom neumnošću idu na ruku. Negdje pako da su se dali nagovoriti, negdje podmititi, negdje ustrasti od Petra il Pavla, pa da su glasovali za takove izbornike, koji su poslje izabrali za poslanike u sabor njihove najveće protivnike. Tu i tamo da im je bilo dosta reći, glasujte za toga i toga, pa da su to i učinili, kao da će tim ipak nekomu ugoditi a sebi tobože ni najmanje naskoditi. U obće da bi reći, da naš narod u Istri drži, da je sabor nekakva igra, koje se osobito gospoda iz obiesti rada igraju. Njemu da nije ni na kraju pameti, da se kod te puste igre radi o njegovoj tužnoj kozi, o njegovu trudu i muci, o njegovu napredku il nazadku, o njegovu naposljedku obstanku il nestanku. I toga radi da je sirola nemaran, nesložan i čak podmitljiv tako, da se poslje izborah njegovi nesudjeni obskrbnici medju sobom pregu i kore spočitujuć si: Ti si ga prevario, ti zaveo, ti podmitio, ti ustrasio — baš kao da se neradi o razumno stvorenju božjem, nego o nerazumnoj niemoj životinji!

Kolika je tu razlika, kad se naša Istra uporedi s drugim Carevine pokrajinami, gdje ima našega plemena! Eno na primjer dične Dalmacije, gdje naša braća glasuju

